

Seat No. : _____

AJ-106

April-2015

B.A., Sem.-IV

Core-211 : Sanskrit

(Special)

(ઉત્તરરામચરિત)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Instructions : (1) Figures to the right indicate full marks.

(૨) પ્રશ્નપત્રમાં દર્શાવેલ ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

(2) Indicate the same number as given in the question paper.

૧. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષે નોંધ લખો : ૭
1. (A) Write a note on any **one** of the following : 7
- (1) ચિત્રદર્શન પ્રસંગ:
- (2) સીતાત્યાગ પ્રસંગ:
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષે નોંધ લખો : ૭
- (B) Write a note on any **one** of the following : 7
- (1) શમ્બુકવચ પ્રસંગ:
- (2) વાસંતીનું પાત્ર
Character of વાસંતી
૨. (અ) ઉત્તરરામચરિતમૂનાં 'છાયાસીતા' (ત્રીજા) અંકનું રસદર્શન કરો. ૭
2. (A) Attempt a critical appreciation of છાયાસીતા the (third) act of ઉત્તરરામચરિતમ્ । 7

અથવા/OR

ભવભૂતિનાં જીવન અને કવન વર્ણવો.

Write about the life and work of Bhavbhuti.

(બ) ઉત્તરરામચરિતમ્ નાટકના સુખાંતબીજ નાટકના આરંભથી જ રોપાયાં છે – આ વિધાનને ચર્ચો.

૭

(B) The happy ending of the play can be seen from the very beginning of the play discuss.

7

અથવા/OR

ઉત્તરરામચરિતમ્ને આધારે રામનું પાત્રાલેખન કરો.

Draw a character-sketch of Rama based on ઉત્તરરામચરિતમ્.

૩. નીચેનામાંથી ગમે તે ચારનાં જવાબ લખો :

૧૬

3. Answer any **four** of the following :

16

(1) અનુવાદ કરો.

Translate the following verse.

इयं गेहे लक्ष्मीरियममृतवर्तिर्नयनयो –

रसावस्याः स्पर्शो वपुषि बहुलश्चन्दनरसः ।

अयं बाहुःकण्ठे शिशिरमसृणो मौक्तिकसरः

किमस्या न प्रेयो यदि परमसह्यस्तु विरहः ॥

(2) અનુવાદ કરો.

Translate the following verse.

वितरित गुरुः प्राज्ञे विधां यथैव तथा जडे

न तु खलु तयोज्ञाने शक्तिं करोत्यपहन्ति वा ।

भवति हि पुनर्भुयान् भेदः फलं प्रति तद्यथा

प्रभवति शुचिर्बिम्बग्राहे मणिर्न मृदादयः ॥

(3) સસંદર્ભ સમજાવો.

Explain with reference to context.

यथा तथा भवतु । दुर्जनोअसुखमुत्पादयति ।

(4) સસંદર્ભ સમજાવો.

Explain with reference to context.

ન કેવલમત્યાહિતં સાપવાદમપિ ।

(5) જનક-કૌશલ્યાનું મિલન – નોંધ લખો.

Write a note on જનક-કૌશલ્યા meeting.

(6) છઠ્ઠા અંકનો વિષ્કંભક – નોંધ લખો.

Write a note on વિષ્કંભક of the sixth act.

૪. નીચેનામાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો :

૧૨

4. Answer any **six** of the following questions brief :

12

(૧) ભવભૂતિના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.

(1) Name the parents of Bhavbhuti.

(૨) મહાવીરચરિતમ્ નાટકનો મુખ્ય વિષય કયો છે ?

(2) What is the main theme of મહાવીરચરિતમ્ ?

(૩) દશરથની કન્યાનું નામ જણાવો. તેનો વિવાહ કોની સાથે થયો છે ?

(3) Give the name of Dasharathas daughter. Who is she married to ?

(૪) સીતા કયો મનોરથ રામને જણાવે છે ?

(4) What desire dose સીતા has that she talks રામ about ?

(૫) રામાયણની રચના વાલ્મિકીએ કયા સંજોગોમાં કરી ?

(5) Under which circumstance વાલ્મિકી wrote the રામાયણ ?

(૬) સીતાના વિરહને લીધે દુઃખી રામ કેવા બની ગયા છે ?

(6) What happened to Rama after being separated from Sita ?

(૭) સીતાને શા માટે જાનકી કહે છે ?

(7) Why સીતા is called જાનકી ?

(૮) લવ અને કુશમાં મોટું કોણ છે ?

(8) Who is older in લવ and કુશ ?

(૯) ઉત્તરરામચરિતમ્માં પાત્રરૂપે આવતી નદીઓના નામ જણાવો.

(9) Name the rivers which appear as characters in ઉત્તરરામચરિતમ્.

૫. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૭
5. (A) Answer the following questions brief : 7
- (૧) ભવભૂતિની નાટ્યકૃતિઓના નામ જણાવો.
 (1) Name the dramas of Bhavbhuti.
- (૨) વસિષ્ઠે રામને શું સંદેશો મોકલ્યો છે ?
 (2) Which message has been sent by Vashistha to Rama ?
- (૩) ઉત્તરરામચરિતમૂનાં ચતુર્થ અંકનું નામ જણાવો.
 (3) Give the name of the fourth act of ઉત્તરરામચરિતમૂ .
- (૪) ઋષ્યશૃંગ કોના પુત્ર હતા ?
 (4) Whose son was ઋષ્યશૃંગ ?
- (૫) વાસંતી કોણ છે ?
 (5) Who is Vasanti ?
- (૬) વાલ્મિકી ઋષિનાં બે શિષ્યોના નામ જણાવો.
 (6) Name the two disciples of Valmiki.
- (૭) લવ અને કુશમાં રામને કોના લક્ષણો દેખાય છે ?
 (7) Whose characteristics Rama observes in લવ and કુશ ?
- (બ) જોડકાં જોડો : ૭
- (B) Match the following : 7
(1) માલતીમાધવ	(A) લક્ષ્મણપુત્ર
(2) પ્રાચેતસ	(B) વાસન્તી
(3) ચન્દ્રકેતુ	(C) દશરથજામાતૃ
(4) વનદેવતા	(D) વાલ્મિકી
(5) દુર્મુખ:	(E) ભગવાન મૈત્રાવરુણિ
(6) વસિષ્ઠ	(F) રામનો જાસૂસ (Detective of Rama)
(7) ઋષ્યશૃંગ:	(G) ભવભૂતિ